

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในกิจการ
: ประมงทะเล
ชื่อผู้เขียน : นายฉัตรชัย ใจดี
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รศ. จรัส เถิงวิทยา ประธานกรรมการ
2. ศ. ดร. ชีระ ศรีธรรมรักษ์

กิจการประมงทะเล เป็นอาชีพเก่าแก่ที่สร้างรายได้ให้ประเทศนับแสนล้าน เป็นลำดับต้น ๆ ของรายได้ประเทศ ปัจจุบันยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน ผู้ประกอบการหรือนายจ้างจำเป็นต้องนำแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า ลาว กัมพูชา เข้ามาทำงาน เพื่อเสริมแรงงานส่วนที่ขาดแคลน ด้วยเหตุผล กำลังแรงงานเป็นปัจจัยหลักของอาชีพนี้

แรงงานต่างด้าวจากทั้งสามประเทศ ที่เข้ามาทำงานประมงทะเล มีสถานภาพที่ผิดกฎหมายคนเข้าเมือง รัฐบาลแก้ปัญหาด้วยการออกมาตรการทางกฎหมาย เพื่อจัดระเบียบการทำงานให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแล โดยผ่านกรรมวิธีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 17) เพื่อเป็นการกำหนดสถานภาพจากนั้นอาศัยมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ออกใบอนุญาตให้ทำงานได้ในกิจการประมงทะเล

มาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดระเบียบการทำงานดังกล่าว ได้คำนึงถึงคุณภาพด้านส่งเสริม เอื้ออำนวยประสิทธิภาพตามความจำเป็นทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ ขณะเดียวกันก็ต้องรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชน และความมั่นคงของประเทศ

อาชีพประมงทะเล มีสภาพการจ้างงาน สภาพการทำงานที่เป็นพิเศษแตกต่างจากอาชีพอื่น การคุ้มครองแรงงานกับบุคคลอาชีพนี้ ถูกกำหนดด้วยกฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2541) ซึ่งออกโดยอาศัยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 6, 22

กฎหมายส่วนนี้ยังไม่ชัดเจน ชับซ้อนพอประมาณ ขาดต่อการทำความเข้าใจสำหรับผู้ไม่ใช่นักกฎหมาย โดยเฉพาะลูกจ้างที่จะได้รับประโยชน์จากการคุ้มครองนั้น รวมตลอดไปถึงขอบเขตและขนาดของกิจการที่จะได้รับความคุ้มครอง ถูกจำกัดไว้แต่กิจการประมงขนาดกลางถึงใหญ่ ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยของผู้ประกอบการอาชีพนี้

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานอาชีพประมงทะเลของไทยส่วนใหญ่ แตกต่างและยังไม่สอดคล้องเป็นทำนองเดียวกันกับสิทธิแรงงานประเภทเดียวกัน ตามมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) หรือกฎหมายคุ้มครองแรงงานของประเทศชิลี ซึ่งให้การคุ้มครองแรงงานในกิจการประมงทะเล เป็นแบบอย่างที่ดีประเทศหนึ่ง

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำอาชีพประมงทะเลของประเทศไทย หากเปรียบเทียบกับไต้หวันและประเทศญี่ปุ่น ซึ่งนำแรงงานประเภทไร้ทักษะฝีมือ (Unskilled Labour) เข้าไปทำงานทดแทนแรงงานส่วนที่ขาดแคลนในประเทศ มีรูปแบบและขั้นตอนและประสิทธิภาพที่ไม่เหมือนของประเทศไทย กวหรือไม่ว่าประเทศไทยจะได้นำส่วนดีของทั้งสองประเทศมาเป็นแบบอย่าง เพื่อปรับปรุงและยกร่างเป็นกฎหมายใช้ในประเทศของเรา

ผลกระทบที่มีต่อกิจการประมงทะเล เมื่อรัฐมีมาตรการทางกฎหมายจัดระเบียบควบคุมและคุ้มครองดังกล่าว ปัจจุบันผู้ประกอบการยังคงเรียกร้องให้มีการผ่อนผันนำแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ให้มีการขึ้นทะเบียนทั้งปี ไม่จำกัดเฉพาะเวลา 2 เดือน ตามที่ภาครัฐกำหนด และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทำงานด้วยความโปร่งใส กล้าตัดสินใจ มีขั้นตอนที่กระชับและฉับไว ประสานสอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกัน มิใช่ต่างฝ่ายต่างทำ ส่วนฝ่ายปราบปรามผู้กระทำความผิดขอให้มีความซื่อตรงไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบกับผู้ประกอบการ

แรงงานต่างด้าวหลบหนีมาทำงานในกิจการประมงทะเล ตัวเลขในระบบควบคุมยังมีความแตกต่างจากสภาพความเป็นจริง ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวยังขาดสน ค่ำจ้างแรงงานยังต่ำกว่ามาตรฐาน ต้องหลบซ่อน เข้าไม่ถึงบริการขั้นพื้นฐานภาครัฐ เป็นปัญหาให้รัฐบาลต้องวางแผนแก้ไข ทั้งปัจจุบันและอนาคตในภายหน้า โดยต้องร่วมกันกับประเทศต้นทาง วางแผนแก้ไข ประชุมปรึกษาหารือ และวางแผนทางร่วมกัน การแก้ไขปัญหาคะทำไปตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกันต่อไป

Thesis Title : Problems Involving Alien Labour Protections
in Focusing on a Fishery Industry

Student's Name : Mr. Chatchai Jidee

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2003

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Jaral Lengvittaya Chairperson
2. Prof. Dr. Thira Srithamarak

Fishery industry has long been a multibillion baht business and a prime source of income of the country. However, the industry has faced with labor shortage problem. The employers need to recruit alien labor from bordering countries such as Mianmar, Lao and Cambodia to fill the shortage.

The alien labours from the three countries who enter into the sea fishery are illegal immigrants. The Government has issued legal measures to keep the problem under control by utilizing the Immigration Act 2522B.E. Section 17 to give immigrant status to those labours and then issuing work permit for them under the Alien business Act 2511B.E.

Those legal measures have been issued to balance and support the economic interests whilst retaining the human rights and the national securities.

Fishery industry has somewhat different working conditions from other industries. Labour protections in the industry are set out in the 10th Ministry Regulation 2541B.E. under Section 6 and 22 of the Labour Protection Act 2541B.E. . Nonetheless, the law is not clear enough for people who are not lawyers to understand especially employees who will be benefit from these protections and only the minority medium and large businesses are under protection of the Act.

The legal protections for labours in the Thai fishery are not in compliance with the ILO standard, which provide good protections to labours in the fishery industries.

The legal measures controlling alien workers in the Thai fishery industries are not the same as those in Japan and Taiwan which import unskilled workers to substitute the local workers. The questions are whether we should implement those methods and measures into our system.

The impacts to the fishery industry after the Government issued such measures and regulations are that the business still requests the Government to relax the alien working control by extending the work permit and registration from 2 to 12 months. The transparency and cooperation on the part of the officials are also one of the issues discussed.

The number of the illegal labour immigrants does not reflect the real number of the immigrants. They still have hard living conditions, underpaid and have no access to the standard minimum government services. The Government has to cooperate with those primary countries in order to solve these problems in the future.